

เทศน์เช้า วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรมเพราะวันนี้เป็นวันพระ วันพระ วันโกนเป็นวันแสวงหา บุญกุศลของชาวพุทธเรา ถ้าชาวพุทธเราปรารถนาอยากทำบุญกุศลอะไรใหม่ ด้วยเจตนา ด้วยความยิ่งใหญ่ในหัวใจของเรา เราถึงได้แสวงหา สิ่งที่ได้มาด้วยน้ำพักน้ำแรงของเรา เราเอาปัจจัยของเราไปเปลี่ยนเป็นสิ่งนี้มาถวายเป็นจันทน์แก่พระภิกษุสงฆ์

พระภิกษุสงฆ์ได้ทำกตกิจเสร็จแล้ว หน้าทีของพระภิกษุสงฆ์ เห็นไหม ผู้ที่ได้มานสมาบัติ ผู้ที่ได้สมาธิ ผู้ที่ได้ใช้ปัญญาเข้าสู่โคณไม้ เข้าสู่เรือนว่างเพื่อทำหน้าที่ของตน ทำหน้าที่ของตน ขึ้นมาเพื่ออะไร เพื่อการประพฤติปฏิบัติตนนั้นให้ได้สมความปราถนา

เวลาคนบวชแล้วอยากได้มรรคได้ผล อยากสิ้นจากกิเลส แต่ถ้าโลกเขาฟังกันนะ เขาบอกว่า “เป็นไปได้อย่างไร โอโฮ! มีเป้าหมายถึงขนาดนั้นเชียวหรือ เชื่อไม่ได้” นี่ทางโลกเขาคิดกันอย่างนั้นใช่ไหม แต่มันเป็นหน้าที่ของพระที่ต้องพิสูจน์ว่าพระจะทรงมรรคทรงผลในหัวใจของพระนั้น

ถ้าพระนั้นได้ฝึกฝน ได้ศึกษามาดีแล้ว ได้ผ่านครูบาอาจารย์ที่ดีมา การรับภัตตาหารๆ เห็นไหม เราตั้งใจมาทำบุญกุศลนะ เราทำบุญกุศลนั้น เราเจตนาของเราได้ถวายแล้ว ให้มันจบลงตรงนั้น ถ้าจบลงตรงนั้น เวลาพระภิกษุสงฆ์เขาพิจารณา ตักอาหารใส่บาตรของเขาๆ เพราะเวลาในเสขียวัตถนะ ภิกษุฉันอาหารไม่ได้ให้ดังจู้ๆ ไม่ให้ชดด้งชู้ๆ ไม่ขอคบาตร

คำว่า “ไม่ขอคบาตร” ใจ ไม่ขอคบาตร เห็นไหม เวลาเราชดด้งกัน เราเที่ยวมา อาหารมันไม่พอ เวลาขอคบาตรคือมันกินไม่อิ่ม ว่าอย่างนั้นเถอะ เวลามันนั้นแล้ว มันแล้วมันหมด ขอคบาตรคือว่าเราขอคบาตร ภิกษุขอคบาตรเป็นอาบัติทุกกฐนะ อยู่ในเสขียวัตถ พระเขาสวดปาฏิโมกข์กันทุก ๑๕ คำ ฉะนั้น ภิกษุฉันไม่ขอคบาตร

เราจะบอกว่า เวลาที่มันอึดคัดขาดแคลน เขาก็ได้ฝึกฝนกันมาอย่างนั้น เวลาที่มันเจริญรุ่งเรือง เวลาทานสิ้นฝั่ง ทาน หลวงตาท่านสอนไง ท่านบอกว่า น้ำอ้อยน้ำตาลมันจะท่วมหัวใจ ท่วมหัวปอด ท่วมหัวใจของพระไง

ถ้าอาหารมันจะมากจะน้อยก็แล้วแต่ มันเป็นศรัทธาของเรา เขาเรียกศรัทธาประณีต ศรัทธาประหยาบ ศรัทธาประณีตเขาทำของเขา โอ๊ย! เขาแกะสลักของเขา เขาทำจนเราไม่กล้ากิน ศรัทธาที่ประณีตเพราะอะไร เพราะจิตใจเขาประณีต จิตใจเขายิ่งใหญ่ ถ้าจิตใจเขายิ่งใหญ่ เขาจะทำมาวิจิตรพิสดาร จิตใจคนปานกลางก็ปานกลาง จิตใจคนหยาบ นี่พูดถึงว่าศรัทธา ถ้าศรัทธามาแล้ว ศรัทธามาแล้วมันทำอย่างนั้นนะ

แต่พระที่รับภัตตาหารนั้นจะพิจารณาอย่างไร ด้วยการรักษา รักษาหัวใจอย่างไร การรักษาหัวใจนะ เวลาหลวงตาท่านสอนอีกล่ะ กินแล้วก็นอน กอนแล้วก็นิน วิชาสำคัญเลย กอนแล้วก็นิน กินแล้วก็นอน พอยิ่งกินมากมันก็ยิ่งกิเลสมาก ยิ่งกินมากก็ยิ่งเพิ่มพูนกิเลสหนา ถ้ากิเลสหนา

แต่มันศรัทธาไทยๆ ไง เราไปที่ไหนเราก็ต้องการพระที่ดี ไปที่ไหนก็ต้องวัดที่มีศีลมีธรรม วัดที่มีศีลมีธรรม แต่ฆราวาสก็มีส่วนหนึ่งที่ไม่ส่งเสริม ส่งเสริมอะไร ส่งเสริมกิเลสในหัวใจของพระ

แต่ครูบาอาจารย์เราท่านส่งเสริมคุณธรรมๆ มีศีลมีธรรม ที่อึดคัดขาดแคลน ที่ไหนมันสับปายะ ที่วิวะ ที่สมควรแก่การประพฤติปฏิบัติ ถ้ามันมีสติปัญญาจะ เขาจะรักษาตัวเขาๆ ถ้ารักษาตัวเขา

ที่นี้เราไปวัดนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนว่า เราควรทำบุญที่ไหน ทำบุญที่เราพอใจ เราพอใจที่ไหน เราศรัทธาที่ไหน รีบทำ ถ้าไม่รีบทำ เดียวกิเลสมันต่อรอง พอกิเลสมันต่อรองแล้ว อู๊ย! นู่นก็ไม่ดี นี่ก็ไม่ดี นั่นก็ไม่ต้องทำ เก็บของเราไว้ดีกว่า

เห็นไหม ถ้ามันพอใจที่ไหนควรทำ รีบๆ ทำ รีบทำเพราะอะไร เพราะเป็นประโยชน์ของเรา เป็นประโยชน์ของเราจริงๆ ของที่เราได้เสียสละไปแล้ว นั่นคือของของเรา ของที่ยังไม่ได้เสียสละไป ว่าจะเสียสละ ละล้าละล้งๆ ยังไม่ใช่ของใคร

สิ่งที่สละไปแล้วนี้ของของเรา หลุดจากมือไปแล้วเป็นของของเรา เพราะมันขาดไปจากมือของเรา ของของเราตรงไหน ของเราเป็นทิพย์สมบัติๆ ไง ใครเคยทำบุญกุศลที่ไหน แล้วลอง

ทบทวนสิ อาหารนั้นไม่เคยบูดเคยเน่านะ อาหารที่จะเป็นแกง เป็นสิ่งใดก็แล้วนะ มันไม่เคยบูดเคยเน่า เพราะอะไร เพราะมันฝังลงที่ใจเรา คิดถึงแกง เคยทำมาตั้งแต่เด็ก แกงนั้นไม่น่า แต่เก็บไว้ในตู้วันเดียน่า

นี่ไง ของของเราๆ ทิพย์สมบัติๆ มันอยู่ที่นี่ไง นี่ไง เวลาคนเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะที่มันไม่เสมอกัน มันไม่เหมือนกันตรงนี่ไง ตรงที่ทำมาๆ ทั้งนั้นนะ คนที่มีจิตใจที่ผ่องแผ้ว คนที่มีจิตใจที่มีปัญญา คนที่มีจิตใจที่ประเสริฐ เขาทำของเขามาๆ แบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์เขาเสียสละมาตลอดเวลา เสียสละแล้วเสียสละเล่า เสียสละจนเป็นจริตนิสัย

พระเวสสันดรเสียสละขนาดไหนนะ เวลาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะมันจะไปตระหนี่ถึเหนียวได้อย่างไรเพราะมันเคยทำมาอย่างนั้น พันธุกรรมของจิตมันลงไปตรงนั้น ถ้ามันลงไปตรงนั้นมันก็เป็นอย่างนั้น ถ้ามันเป็นไปอย่างนั้น พอเกิดมาแล้วมันมีคนยุคนแห่ คนคอยปั้นหัวปั้นหัวขนาดไหนนะ พอร่องความคิด จริตนิสัยเป็นอย่างนั้น ใครมาปั้นหัวมันก็ฟังเขา มันก็คลอนแคลนพักหนึ่ง แต่มันเป็นไปไม่ได้ บารมีของคนมันอยู่ที่นี่ไง

แต่ของเราทำแต่ความชั่วๆ มา เทวทัตเอารัตเอาเปรียบมาทุกภพทุกชาติ แล้วพอมารเกิดเป็นเทวทัต เวลาบวชแล้ว โอ้โฮ! ความคิดยิ่งใหญ่ จะเสียสละ จะดูแลหมู่คณะ

จะดูแลจริงๆ หรือ หลอกเขาทั้งนั้นนะ หลอกเขามาเป็นบาทเป็นฐาน หลอกเขามาเป็นกำลังของตน หลอกเขานั้นนะ หลอกเขาทั้งนั้นนะ มันไม่จริง มันไม่จริงมาแต่ไหนแต่ไรไง ถ้ามันไม่จริงมาแต่ไหนแต่ไรมันก็ไม่จริงตลอดไปอย่างนั้นนะ ทั้งๆ ที่มันเกิดมาร่วมกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สร้างสมบุญญาธิการมาขนาดนั้น สร้างสมบุญญาธิการขนาดนั้น เวลาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ๖ ปี เષิฌกับพญามาร เષิฌกับกิเลส ตัณหาความทะยานอยากขนาดนั้น ได้ปราบมารในใจของตนขนาดนั้น แล้วเทวทัตทำอะไร ได้อะไรมาเป็นความจริง ไม่มีความจริงเลย

เพียงแต่ว่าเวลาคู่ต่อกร คู่ต่อกร เวลาเจ้าชายสิทธัตถะเป็นพระโพธิสัตว์ เทวทัตก็เกิดร่วมมาตลอด คู่ต่อกร กำลังใจ เขาบอกไม่มีมารก็ไม่ทำให้เกิดใจ นี่ไง ต่อกรไปต่อกรมาก็ได้มานสมาบัติ แปลงร่างได้ ไปเป็นงูบนหัวชาติศัตรู นั่นนะผลของฌานสมาบัติ นั่นนะอภิฌญา อภิฌญาอย่างนั้นที่ว่าเป็นโลกๆ นี่ไง เรื่องของโลกๆ เพราะอะไร เพราะเทวทัตเสื่อมหมด

เทวทัตแปลงร่างได้นะ ไปเป็นจูงอยู่บนหัวชาติศัตรูได้ ทายใจคนได้ แต่เทวทัตคิดทำลาย พระสงฆ์ คิดฆ่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คนที่แปลงกายได้ยังคิดฆ่าอาจารย์ของตน คิด ฆ่าศาสดาของตน คิดฆ่า แปลงร่างได้มีประโยชน์อะไร

นี่ไง แล้วเวลามันทำ เวลาอยู่ในศาสนา ศาสนาเพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างมาอย่างนั้นๆ มันขัดมันแย้งกันไง มันขัดมันแย้งกันเพราะกิเลสกับธรรม กิเลสกับธรรมไง ในใจเราก็เหมือนกัน คิดดี คิดชั่ว คิดเห็นแก่ตัว คิดถึงคนอื่น มันมี ๒ เรื่อง เท่านั้นแหละ เพราะอะไร เพราะมันเป็นขั้วบวกขั้วลบ ถ้าไม่มีขั้วบวกขั้วลบก็ไม่มีชีวิตนี้ ไม่มีเวรมี กรรม ไม่มีมันก็ไม่ผลของวิญญะ ผลของวิญญะ เห็นไหม แต่เราเกิดมาแล้ว เรามีสติปัญญา มาก น้อยแค่ไหน

ทุกคนแพ้ตัวเองหมดนะ แพ้กิเลสในใจของตนเองหมด ทุกคนต้องตายทั้งนั้น เราชนะคน อื่น ชนะใครก็ได้ทั้งนั้นนะ แต่เราสร้างเวรสร้างกรรม เห็นไหม เราแพ้กิเลสในใจของตน เห็น ไหม เราแพ้เราละ แล้วทุกคนต้องไปอยู่ในโลงหมดนะ ทุกคนแพ้ตัวเองหมด

ชนะใครก็ได้แล้วแต่ มีเหตุการณ์ขนาดไหน เขียบย่ำเขาขนาดไหน ทำลายเขาได้ขนาดไหน ชนะเขาตลอดไป ตายหมด แพ้ความตายไง แพ้มัจจุราชไง แต่สุดท้ายแล้ว สิ่งที่ทำกันนั้น พญา มารที่มันทำนั้นมันตกอยู่ที่ไหนละ มารเกิดบนที่ไหน เกิดบนใจของคน

ธรรมเกิดที่ไหน เกิดบนใจของคนๆ ใจของคนนะ แต่ผลที่มันได้รับละ มารมันรับด้วยไหม ไม่ ไอ้พวกกุแหย่ ไอ้พวกตะแคงรุ่มมันรับด้วยไหม ไม่ ไอ้ที่กระทำๆ มันรับด้วยไหม ไม่

ใครรับ ภวาสวะ ภพ จิต จิตที่มันรับไง พอรับ พอเวียนว่ายตายเกิดในวิญญะ มันเกิดภพชาติ ใหม่ แต่มันมีสถานะกรรมอันนั้นตามมันไป นี่ไง ที่จิตรับไว้ๆ ที่พระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ภพชาติที่เวียนว่ายตายเกิดในวิญญะ ถ้ามันไม่ต่อเนื่อง พระพุทธเจ้าเกิดได้ อย่างไร มันขาดตอนไง

ไฟของเรา ในบ้านเราไฟมันตก ไฟขาดไป บ้านยังไฟดับเลย แล้วจิตมันมีขาดตอนตรงไหน จิตมันมีเว้นวรรคที่ไหน จิตมันไม่มีขาดตอน จิตมันไม่มีเว้นวรรค มันเวียนว่ายตายเกิดในวิญญะ ใจ สิ่งที่ทำมาๆ นี่ไง สิ่งนี้ใครรับๆ ก็ใจนี้เป็นผู้รับ ก็โยงกับตัวเองใจ มันสะใจ มันสะใจนะ

เวลาไปวัดไปวานะ ควรทำบุญที่ไหน ทำแล้วให้มันจบกันไป ทำจบไป อย่าว่าใจหนึ่งอยาก
ทำบุญ แต่กิเลสมันก็อยากให้เราเห็นหน้า ลอยไปลอยมา ลอยหน้าลอยตา ไร้สาระฉิบหายเลยนะ
มันเป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้นนะ

ถ้าไปวัดไปวา เราก็เลือกอยู่แล้วใช่ไหม เลือกวัดที่เราพอใจ ไปถึงถ้ามันเป็นกิจกรรม
อย่างไรเราก็ทำตามนั้นนะ เพราะมันเป็นข้อวัตร คำว่า “ข้อวัตร” แต่ละวัดไม่เหมือนกันหรอก แต่
ละวัดนะ มันอยู่ที่ หนึ่ง ชัยภูมิ สถานที่ต่างๆ มันร้อยแปด คูศาลาสร้างก็ไม่เหมือนกัน ทุกอย่างก็
ไม่เหมือนกัน การเข้าออกก็ไม่เหมือนกัน แต่ที่ไปไหนแล้ว ถ้าเป็นบัณฑิตๆ เราก็ดูเสียหน่อยหนึ่ง
เขาทำกันอย่างไร เราก็ทำตามเขา เราทำตามเขาเพราะอะไร เพราะเราต้องการบุญกุศลของเรา
เราไม่ต้องไปคอยฟังโทษใครทั้งสิ้น การฟังโทษใครมันเป็นแผลใจเราทั้งนั้นนะ นี่ไง เราทำเพื่อ
ประโยชน์กับเราไง

เราจะพูดว่า ถ้าไปวัดไปวาแล้ว ถ้ามันจะเป็นประโยชน์ พระเราอยากให้มันได้ประโยชน์
สูงสุดไง ได้ประโยชน์ทั้งนั้น แต่พวกกิเลสว่า “เอ๊ะ! มีแค่นี้หรือ ไม่เห็นมีอะไรเลยนะ”

ไม่มีอะไรเลยนะมันมี ไอ้ที่มีๆ มันไม่มี มันไม่มีเพราะอะไร เพราะมันเป็นพิธีกรรม
พิธีกรรมเอามาเป็นขั้นตอน เห็นไหม เวลาเราไปวัดไปวาขึ้นมา เราไปราชการ หลากๆ โຕ้ะต้อง
จ่ายเยอะนะ กว่าจะผ่านโຕ้ะหนึ่ง แหม! จ่ายแล้วจ่ายอีก ผ่านทีละโຕ้ะๆ ใจ ถ้ามันทำทีเดียวสำเร็จ
เลย นั่นจบ

นี่ก็เหมือนกัน เพราะทานมันอยู่ที่เจตนา มันอยู่ที่หัวใจมันยิ่งใหญ่ ถ้าหัวใจมันยิ่งใหญ่ มัน
ไปแล้วอย่าให้กิเลสมันมาขยำขยี้ใจ ฆูนก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ โนนก็ไม่เป็นไป โอ๊ย! เราเรียนมานะ
เราเรียนมานะ ศาสนพิธี โอ๊ย! ถ้าไม่ได้ถวายสังฆทานมันเป็นทานไม่ได้นะ

สมัยพุทธกาลนะ เวลาข้าวยากหมากแพง พอข้าวยากหมากแพงมันเกิดภัยพิบัติ องค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังดำรงชีพอยู่ ผ่อน ผ่อนให้ภิกษุ ถ้าเดินไปในป่า เห็นผลไม้ที่ตก ให้เก็บได้
ให้เก็บได้แล้วถ้าไปเจอใครแล้ว ไปเจอใคร ให้วางไว้ แล้วให้เขาประเคน แล้วเวลากลับมาเป็น
ปกติแล้ว วินัยข้อนี้พระพุทธเจ้าสั่งยกเลิก

เวลาเราไปในป่านะ เวลาเราไปเห็นสิ่งที่เราจะใกล้ตายแล้วละ ใกล้ตายเพราะอดอาหารมา
หลายวันแล้ว มันจะเป็นจะตายแล้ว ถ้าไปเจอสิ่งใดไม่มีคนประเคนนะ ให้บังสุกุลเอานะ บังสุกุล

เลย อนิจจา วต สงฺขารา ขอเถอะผลไม้ผลนี้ มันได้นะ ไม่เป็นอาบัติ มันจะผ่านไปได้ มันผ่านไป
ได้ นี้อยู่ในพระไตรปิฎกนะ

นี่พูดถึงว่า ถ้าบอกเราศึกษามาๆ ศึกษาอะไร ศึกษาอะไร ศึกษาแล้วเป็นโทษกับตนใช่ไหม
ศึกษามาแล้วก็คอยฟังโทษคนอื่นหรือ ศึกษามาแล้วเพื่อเป็นดาบเพื่อไปฟันเขาใช่ไหม เพื่อเป็น
คนจับผิดเขาหรือ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ศึกษามาเพื่อลดทอนกิเลสของ
เรา ศึกษาเพื่อให้เราเปิดกว้าง เพื่อให้ดำรงชีพ เพื่อให้เราทำสิ่งใดที่มันเป็นประโยชน์ สิ่งใดที่
มันเป็นประโยชน์ มันเป็นประโยชน์กับบริษัท ๔

สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ เหมือนพ่อแม่ พ่อแม่ ลูกมันจะผิดพลาด ลูกมันจะเป็นสิ่งใด เราจะ
พยายามสั่งสอน เราพยายามชักนำไปให้มันถูกต้อง แล้วเขาก็ศึกษามาอย่างนั้น ศึกษาเอาไว้เพื่อ
เถียงกับมัน มันจะบอกว่า มันเรียนเก่ง พ่อแม่ไม่มีการศึกษาไป ศึกษาไว้เถียงกับมัน เวลาเถียง
มาแล้วพระมันชอบเข้ารูปเข้ารอย นี่พูดถึงถ้ามันเป็นธรรมๆ ถ้าเป็นธรรม เป็นธรรมอย่างนั้น

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า เวลาพระเรา สิ่งของมันผ่านโลกมา ผ่านโลกมาอย่างไร ได้จิตนิสัยใครมา
เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอนมาอย่างนั้น ครูบาอาจารย์เราท่านสอนมา ประหยัดมัชฌิ์

เราอยู่กับครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมนะ ของมันสิ้นเหลืออะไรในคลัง ท่านประหยัดของท่าน
ท่านใช้ของท่านด้วยความประหยัดมัชฌิ์ ยิ่งหลวงปู่มั่นนี่ไม่ได้เลยนะ อันนั้นมันแสดงออกถึง
หัวใจ หัวใจของคนที่เป็นธรรม กิริยามันแสดงออกหมด กิริยาที่แสดงออกมาจากธรรมมันจะเป็น
ธรรม

กิริยาที่แสดงออกมาจากกิเลส กิเลสทั้งนั้น อ้างว่ามีธรรมก็กิเลส กิเลสมันแสดงออกมาด้วย
ความเป็นกิเลส แล้วกิเลสแสดงออกมาแล้วยังบังงานะ มารยาทสวยงาม เวลานั่งต้องนั่งบนขน
สัตว์ ไปไหนต้องไปด้วยเครื่องบิน ไร้สาระมากเลย

ครูบาอาจารย์เรานะ สูงสุดสู่สามัญนี้ใช้ได้ สูงสุดสู่สามัญ ใจเหมือนใจ คนเหมือนคน เขา
จะมีกิเลส มันเป็นผลของวิญญูะ มันไม่มีใครทำให้ใครสะอาดได้หรอก แต่การกระทำของครูบา
อาจารย์ที่เป็นตัวอย่างไง หนึ่งตัวอย่างคิดว่าร้อยคำสั่ง หลวงปู่มั่นท่านทำทั้งชีวิตของท่าน หลวง
ตา เพราะท่านมีโครงการช่วยชาตินี้แหละ ถ้าไม่มีโครงการช่วยชาติ ชีวิตของท่านจะสมบูรณ์
แบบมากกว่านี้ แต่โครงการช่วยชาติก็เพื่อโลกนี้

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตเราก็เป็นชีวิตนะ อย่าให้แพ้ตัวเอง ทุกคนต้องไปนอนในโรงศพทั้งนั้น ไม่มีใครผ่านโรงศพไปได้หรอก แล้วชีวิตที่ยังมีอยู่นี้พยายามยับยั้งมัน ถ้ามันคิดห่อหิมทำลายคนอื่น หยุดชะงัก ถ้ามันคิดเพื่อตัวมันเอง เขียวคันเร่ง ทำเพื่อประโยชน์ ทำเพื่อประโยชน์กับหัวใจดวงนี้ ให้หัวใจดวงนี้มีธรรมเพื่อรักษาใจของตน เอวัง